
I N D R U K K E N V A N E E N P R O F E S S O R

Groningen, 19 oktober 1884: P.J. Blok aan R. Fruin.

"Zeer geachte heer. Het is nu een week of vier geleden, dat ik het eerst als inwoner van Groningen beschouwd kon worden. Ik heb met allerlei personen kennis gemaakt en allerlei zaken - al is het dan ook nog wat oppervlakkig - opgemerkt. Ik meen dus nu eenigszins mijn eerste indrukken te kunnen resumeren en mijne belofte om U spoedig eens te schrijven, te kunnen vervullen. Ofschoon ik nog dikwijls het gemis van onze Leidsche omgeving gevoel, begin ik mij hier toch reeds goed thuis te gevoelen en de vriendelijkheid, waarmee men ons hier van alle zijden heeft ontvangen, zal tot dat resultaat wel in hooge mate bijgedragen hebben.

(...)

Den dag na mijne oratie opende ik - pecuniae causa - mijne colleges voor een auditorium van 5 personen: de feestroes van de maskerade was nog in de gevolgen merkbaar. Ik breidde sommige denkbeelden uit mijne rede wat meer uit en vertelde, dat ik mij in het eerste jaar zou bezig houden met onze middeleeuwsche geschiedenis, speciaal met het oog op de noordelijke gewesten, en met de 14de en 15de eeuw voor de algemene historie. Mijn auditorium groeit steeds aan; als het zoo voortgaat, zal het kleine lokaal, waarin ik college geef, spoedig niet voldoende meer zijn. Woensdag had ik op mijn college vaderlandsche geschiedenis 15 toehoorders. Van deze hebben 13 zich als vaste toehoorders aangegeven; onder hen zijn drie juristen (doctorandi), verder drie candidaten Nederlandsche letteren, vier studenten Nederlandsche letteren en drie aspirant-candidaten voor de acte M.O. Op mijn colleges voor algemeene geschiedenis heb ik alleen de drie juristen niet. Ik geloof dus, dat ik voorlopig tevreden mag zijn; trouwens, ik ben hier misschien in het geval van de nieuwe bezems. Het doet mij echter genoegen, dat ik ten minste één mijner illusiën - ook jongelui uit andere faculteiten en niet alleen examinandij onder mijne leerlingen te zien - nog niet behoef op te geven; bijna de helft van mijn gehoor bestaat uit menschen, die vrijwillig komen, terwijl de drie M.O.'s, naar het mij toeschijnt, tot het goede ras behooren - rarae aves. Ik geef Maandag, Dinsdag en Woensdag te 10 uur, Dinsdag, Woensdag en Donderdag te 9 uur college en kan het goed bijhouden.

Heb ik in dit opzicht niet te klagen, ook de bibliotheek overtreft mijne verwachting. Muller had mij daarvan zulk een zwart taferel opgehangen, dat ik met zekere schuwe vrees voor de eerste maal het bibliotheekgebouw betrad. Maar - afgezien van de meer dan bespottelijke indeling - is het voorhandene vrij voldoende, ten minste voor de tijdperken, waarin ik mij dit jaar denk te bewegen. (...). Met de f. 100,= waarover ik jaarlijks te beschikken heb ten behoeve van middeleeuwsche en nieuwe historie, zie ik best kans om de bibliotheek voor mijne vakken al gaandeweg te completeren: daarbij moet ik echter voorzichtig te werk gaan en mij bij het aankopen richten naar den cursus, dien ik wensch te geven. Met een weinig zeemanschap is er van den bibliothecaris Enschedé wel wat gedaan te krijgen.

Groningen, 25 januari 1885: P.J. Blok aan R. Fruin.

Zeer geachte heer. ... Het zal U niet verwonderen, als ik U mededeel, dat het mij zeer goed bevalt; de aangename werkkring vergoedt volkomen het onaange-

name, dat iedere verplaatsing, maar vooral eene naar het vrij afgelegene Groningen met zich brengt. Zij (d.i. mijn vrouw) en de kleine meid maken het beiden voortreffelijk en kunnen goed tegen de felle koude, die trouwens ook te Leiden zich nu doet gevoelen; wij hebben geen van drieën nog eenig nadeel van het koudere klimaat ondervonden, tot groote verbazing van alle Groningers, die zeker van onze uiterlijk zwakke persoontjes niet veel goeds verwachtten. Wat mijzelf betreft, ik gevoel mij uitermate gelukkig in mijne veranderde positie. Ik merk met genoegen, dat mijne leerlingen ambitie voor de studie der geschiedenis hebben en mag mij in een trouw college-bezoek verheugen. Verleden week, 19 Januari, heb ik mijne colleges weder geopend, eene week later dan de anderen; dit late beginnen hangt echter samen met een plannetje, dat ik had gemaakt. Ik heb namelijk getracht een grooter aantal juristen over te halen om de colleges over geschiedenis bij te wonen, door op het hier zeer sterk zwak van het provincialisme te werken; ik heb op de studentensociëteit aangeplakt, dat ik na de Kerstvacantie colleges zou geven over Friesche geschiedenis in de Middeleeuwen, hopende zodoende al wat Fries is bij mij te zien; zijn zij er eenmaal, dan zal ik mijn best doen om ze ook bij andere zaken te houden! Ofschoon ik ten gevolge van het ijsvermaak, dat hier zooveel aftrek vindt, dat enkele collega's hunne lessen tijdelijk hebben gesloten, - niet zooveel succes gehad heb, als ik na de eerste berichten verwachtte, zie ik toch geregeld vijf of zes juristen onder mijn gehoor, terwijl eenige anderen mij verklaarden alleen door de wet te worden tegengehouden; zij hadden namelijk geen lust om f. 140,= meer te betalen voor 15 of 20 colleges, wat ik zeer vergeeflijk acht! Maar de wet belemmert zoo feitelijk het brengen van verandering in de uitsluitende richting op het examen, die de academische studiën meer en meer beginnen in te slaan! Ik houd het maar met de testimonium-colleges, die toch meenigeen lokten naar een college, waar hij later met genoegen bleef, (...).

U ziet, dat ik den zomer niet onnut heb laten voorbijsnellen, maar mij dadelijk in de geschiedenis der noordelijke gewesten heb verdiept. In het begin dezer maand heb ik hier ook eene voordracht gehouden over den toestand van den werkmans te Groningen in de Middeleeuwen met het oog op tegenwoordige toestanden; ik heb van die voordracht veel genoegen gehad, al bestond mijn gehoor slechts uit handwerkslieden, die mij hadden verzocht iets voor hen te behandelen. (...). Nu zit ik weder druk aan den arbeid voor mijne colleges; spoedig ben ik met mijn eersten cursus geroed en begin dan aan den tweeden. - Ik heb U, meen ik, een vorigen keer al eens verteld, dat ik enkele leerlingen heb, die speciaal de geschiedenis willen beoefenen, gedeeltelijk M.O. menschen, die ik aan het Latijn heb gezet, gedeeltelijk studenten. Met hen zal ik na de groote vacantie charters gaan lezen en enkele zaken nauwkeuriger behandelen dan dit op het gewone college mogelijk is; ik heb er veel moed op, dat het goed zal gaan met hen. Morgen doet een toekomstig historicus candidaats-examen, mijn tweede examen reeds, om verder in de rechten door te studeeren, daar hij het tegendeel van een taalgeleerde is; desnottegenstaande heb ik nogal wat verwachting van hem. (...).
